

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 2.2.2005
KOM(2005) 24 v konečném znění

SDĚLENÍ JARNÍMU ZASEDÁNÍ EVROPSKÉ RADY

Společně k růstu a zaměstnanosti

Nový začátek lisabonské strategie

Sdělení předsedy Barrosa
po dohodě s místopředsedou Verheugenem

{SEC(2005) 192}

{SEC(2005) 193}

OBSAH

Předmluva.....	3
Růst a zaměstnanost: nový začátek lisabonské strategie.....	3
Shrnutí.....	7
1. Růst a zaměstnanost v první řadě.....	12
2. Vybudování evropského partnerství pro růst a zaměstnanost.....	14
3. Opatření na podporu růstu a zaměstnanosti	15
3.1. Lisabonský akční program pro Unii a členské státy	15
3.2. Přitažlivější Evropa pro investory a pracující	16
3.2.1. Rozšíření a prohloubení jednotného trhu	16
3.2.2. Zajištění otevřeného a konkurenčního prostředí na trzích v Evropě i mimo ni.....	19
3.2.3. Zlepšování evropských a vnitrostátních právních předpisů.....	19
3.3. Znalosti a inovace - cesta k růstu	21
3.3.1. Zvýšení a zlepšení investic do výzkumu a vývoje.....	21
3.3.2. Usnadnění inovací, zavádění informačních a komunikačních technologií a udržitelného využívání zdrojů.....	23
3.3.3. Příspěvek k vytvoření silné evropské průmyslové základny	25
3.4. Vytváření více a lepších pracovních míst	26
3.4.1. Podpora vstupu většího množství lidí na trh práce a modernizace systémů sociální ochrany.....	27
3.4.2. Lepší přizpůsobivost pracovníků a podniků a větší flexibilita trhů práce	29
3.4.3. Vyšší investice do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělávání a kvalifikace30	
3.5. Dopad na růst a zaměstnanost.....	31
4. Partnerství vytvářející růst a pracovní místa.....	32

Předmluva

Růst a zaměstnanost: nový začátek lisabonské strategie

Zkusme si představit, čím by Evropa mohla být. Považme, jaké možnosti v sobě má naše rozšířená Unie. Považme, jaký má nevyužitý potenciál přinášet rozkvět, příležitosti a spravedlnost všem svým občanům. Evropa může být majákem hospodářského, sociálního i ekologického pokroku pro zbytek světa.

Právě v tomto duchu realistického optimismu vypracovala nová Evropská komise svá politická doporučení pro přezkum lisabonské strategie v polovině období jejího trvání – strategie zahájené Evropskou radou v březnu 2000, která je naším ambiciózním reformním programem.

Evropané si mohou být jisti svým hospodářským potenciálem. Úspěchy druhé poloviny 20. století nám zanechaly velký odkaz. Po půlstoletí míru máme jedno z nejrozvinutějších hospodářství na světě, sjednocené v jedinečné politické unii stabilních a demokratických členských států. Tato unie vytvořila jednotný trh, který se v případě zúčastněných členských států opírá o společnou měnu, jež zpevňuje hospodářskou stabilitu a prohlubuje potenciál hospodářské integrace. Vytvořili a upevnili jsme jedinečný participační sociální model. Naše základní školství má vysokou úroveň a vědecká základna je tradičně velmi rozvinutá. Evropa je sídlem dynamických, inovativních a neobyčejně konkurenceschopných společností. Často prokazují pozoruhodnou schopnost obnovy. Dosáhli jsme většího pokroku na cestě k udržitelnému rozvoji než jakákoli jiná část světa.

Toho všeho jsme dosáhli díky partnerství – evropských institucí, vlád a orgánů veřejné správy na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, sociálních partnerů, občanské společnosti – v jehož rámci všichni pracovali na dosažení společného cíle.

Díky tomuto odkazu již máme za sebou podstatnou část cesty za uskutečněním naší společné vize, která byla potvrzena Ústavou a která spočívá v zajištění „udržitelného rozvoje Evropy, založeného na vyváženém hospodářském růstu a na cenové stabilitě, vysoce konkurenceschopném sociálně tržním hospodářství směřujícím k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku, s vysokým stupněm ochrany a zlepšování kvality životního prostředí“.

V posledních padesáti letech jsme zaznamenali neobyčejný pokrok, avšak v neustále se měnícím světě není možné, aby Evropa zůstala stát na místě. Proto se před pěti lety hlavy států a vlád přihlásili k ambicióznímu reformnímu programu. Zavázali se pracovat na tom, aby se Evropská unie stala nejdynamičtějším a nejkonkurenceschopnějším znalostním hospodářstvím na světě, které bude schopné udržitelného hospodářského růstu a zajistí více pracovních míst a lepší pracovní místa, větší sociální soudržnost a úctu k životnímu prostředí.

Dnes konstatujeme, že výsledky plnění těchto cílů jsou přinejlepším smíšené. Přestože mnoho základních podmínek pro evropskou obnovu je splněno, výsledky na evropské úrovni i na úrovni členských států jsou nedostatečné. Nejedná se pouze o problém obtížných hospodářských podmínek v době od zahájení lisabonského procesu, nýbrž též o důsledek přetíženého politického programu, kterému chyběla koordinace a jehož priority si někdy odporovaly. Jsou tací, kteří se domnívají, že bychom se proto měli cílů, jež jsme si před pěti lety vytýčili, vzdát. Komise je jiného názoru. Výzvy, jimž čelíme, jsou tváří v tvář stárnoucímu obyvatelstvu a globální konkurenci ještě naléhavější. Pokud neposílíme svůj závazek postavit se jim, a to s novou silou a soustředěním, náš model evropské společnosti, důchody, kvalita života budou brzy ohroženy.

Potřebu rychle jednat potvrzuje zpráva skupiny na vysoké úrovni pod vedením Wima Koka předložená loni v listopadu. Tato zpráva hovoří o obrovském úkolu. Kok uvádí, že „lisabonská strategie je dnes ještě naléhavější, neboť dochází ke zvětšování rozdílů v růstu ve srovnání se Severní Amerikou a Asií, přičemž Evropa se musí vypořádat s kombinací problémů nízkého růstu populace a jejího stárnutí. Čas se krátí a nemůžeme být spokojeni. Abychom dohnali ztracený čas, je nyní potřeba tuto strategii lépe provádět.“ Tváří v tvář této výzvě musí Evropa zlepšit svou produktivitu a zaměstnávat více lidí.

Nezmění-li se současné trendy, potenciální růst evropského hospodářství klesne v následujících desetiletích na polovinu a bude dosahovat jen něco málo přes 1 % ročně.

Výkonnost Evropy se vzdaluje výkonnosti našich konkurentů v jiných částech světa. Jejich produktivita roste rychleji a více investují do výzkumu a vývoje. Musíme zřídit struktury potřebné k předvídání a lepšímu zvládnutí změn v našem hospodářství a společnosti. A stále potřebujeme vizi společnosti, jež dokáže začleňovat staré i mladé, zejména s ohledem na rozvoj pracovních sil, což je oblast, jejíž současný vývoj ohrožuje dlouhodobý růst i sociální soudržnost.

Komise se této výzvě postavila předložením návrhu strategických cílů Unie: „obnova růstu je nezbytná pro prosperitu, může zajistit plnou zaměstnanost a je základem sociální spravedlnosti a příležitostí pro všechny. Je rovněž klíčová pro postavení Evropy ve světě a schopnost Evropy mobilizovat zdroje, které jí umožní čelit množství rozličných globálních problémů.“

Potřebujeme dynamické hospodářství, které bude sloužit jako základna k dosažení našich širších cílů v sociální oblasti a v oblasti životního prostředí. Proto se obnovená lisabonská strategie zaměřuje na růst a zaměstnanost. V souladu s těmito cíli musíme zajistit, aby:

- **Evropa byla přitažlivější pro investory a pracující**
- **motorem evropského růstu byly znalosti a inovace**
- **naše politiky umožňovaly podnikům vytvářet více pracovních míst a lepší pracovní místa**

Vytýčení růstu a zaměstnanosti jako bezprostředního cíle jde ruku v ruce s podporou cílů v sociální oblasti či v oblasti životního prostředí. Lisabonská strategie je zásadní součástí

plnění zastřešujícího cíle udržitelného rozvoje, který je stanoven ve Smlouvě: zlepšování životních podmínek současných a budoucích generací udržitelným způsobem. K dosahování tohoto cíle přispívá jak lisabonská strategie, tak strategie udržitelného rozvoje. Tyto dvě strategie se vzájemně podporují, avšak zaměřují se na vzájemně se doplňující opatření, používají rozdílné nástroje a dosahují výsledků v rozdílných časových rámcích.

Komise je plně odhodlána prosazovat udržitelný rozvoj, stejně jako modernizaci a další rozvoj evropského sociálního modelu. Nebude to však možné bez zvýšení růstu a zaměstnanosti. V současné době probíhá přezkum strategie udržitelného rozvoje a sociální agendy a v nejbližších týdnech před jarním zasedáním Evropské rady budou předloženy odpovídající návrhy. Kromě toho musíme dále spolupracovat s našimi mezinárodními partnery na řešení případů globální makroekonomické nerovnováhy, neboť podpora růstu je stejným přínosem pro naše partnery jako pro Unii.

Lisabonská strategie proto vyžaduje bezodkladná opatření a silné argumenty hovoří pro to, abychom v Evropě jednali společně.

Cena, již budeme muset zaplatit, pokud tak neučiníme, je vysoká a vyčíslitelná. Cenu za případnou „neexistenci Evropy“ dokládá velké množství vědeckých důkazů. Můžeme se přit o čísla. Ale nedosáhneme-li cílů lisabonské strategie, nějakou cenu určitě zaplatíme. Nejlepším důkazem je zvětšující se rozdíl mezi růstovým potenciálem Evropy a jejich hospodářských partnerů. Potenciální přínosy širší a hlubší hospodářské integrace v rámci rozšířené Unie jsou však obrovské.

Tento přezkum v polovině období vytyčuje způsob, jakým můžeme Evropě pomoci poradit si s problémem růstu a zaměstnanosti. Přináší novou myšlenku vytvoření partnerství pro růst a zaměstnanost, které se bude opírat o akční program Unie a národní akční programy obsahující pevné závazky. Vychází ze tří ústředních zásad:

- Zaprvé, **Evropa musí jednat cíleněji**. Musíme soustředit veškeré úsilí na provádění politik, jež budou mít co největší účinek. To znamená dodržovat stávající sliby, vycházet z reforem, které již v členských státech probíhají, a přijímat nová opatření v případech, kdy je to třeba k udržení kursu sledování cíle. Tento přístup vyžaduje přesné stanovení priorit ze strany Komise a musí se opírat o rozhodnou podporu Evropské rady a Evropského parlamentu.
- Zadruhé, musíme **získat širokou podporu pro změny**. Nejlepším způsobem, jak zajistit proměnu slov v činy, je docílit toho, aby cíle lisabonské strategie doznaly skutečného a širokého přijetí. Každý, kdo má zájem na úspěchu lisabonské strategie, musí být součástí provádění těchto reforem, a to na všech úrovních. Reformy se musí stát předmětem národní politické diskuze.
- Zatřetí, musíme **zjednodušit a zefektivnit lisabonský proces**. To znamená vyjasnit, kdo co dělá, zjednodušit postup předkládání zpráv a podpořit provádění akčních programů Unie a členských států. Měl by existovat jediný soubor „hlavních směrů“ poskytujících rámec pro opatření členských států a k tomu jen jedna zpráva o dosaženém pokroku na úrovni EU a jedna na úrovni členského státu. Tím dojde k významnému snížení zátěže, kterou členské státy nesou v podobě vypracovávání zpráv.

To vše musí být zasazeno do rámce širších reforem. Cíl dosáhnout změny musí doprovázet přidělení odpovídajících prostředků na úrovni EU i členských států.

Věrohodné úsilí o zvýšení růstového potenciálu a vytváření pracovních míst se musí nutně opírat o zdravé makroekonomické podmínky. Navrhované změny paktu EU o stabilitě a růstu – pravidel na úrovni EU, jimiž se musí řídit rozpočtová politika členských států – by měly vést k větší stabilitě našeho hospodářství a zároveň umožňovat členským státům hrát plnohodnotnou roli při vytváření podmínek pro dlouhodobý růst.

Na evropské úrovni je důležité, aby byly v diskuzi o budoucím finančním rámci Unie pro období do roku 2013 („finanční výhled“) vyvozeny důsledky z našeho lisabonského úsilí a v rámci budoucího rozpočtu EU podpořeny priority lisabonské strategie. Musíme poskytovat podporu a investice, jaké moderní znalostní hospodářství potřebuje, využívat zdroje tak, aby nám pomáhaly přizpůsobovat se proměnlivým hospodářským a sociálním podmínkám, a uskutečňovat programy, které budou vhodným způsobem podněcovat členské státy k tomu, aby soustředily výdaje ze svých veřejných rozpočtů na plnění cílů lisabonské strategie. Návrhy Komise týkající se finančního výhledu odrážejí tyto priority.

Podají-li se nám dát dohromady odpovídající cíle, zdroje a dobré nápady, proměnit je do konce desetiletí v konkrétní trvalé změny a podpořit lisabonský proces vyřešením problému nedostatku investic v našem hospodářství a vysláním nového impulzu pro větší soudržnost v rámci našeho kontinentu, pak můžeme znovu mít cíle z Lisabonu na dohled.

Právě takový nový začátek Evropa potřebuje.

Shrnutí

Před pěti lety zahájila Evropská unie ambiciózní reformní program. V průběhu posledního roku přezkoumávala Komise dosažený pokrok. Vedlo to k rozpoutání vášnivé debaty na evropské i vnitrostátní úrovni mezi všemi, kdo mají zájem na úspěchu lisabonské strategie. Kromě toho mohla Komise využít práci skupiny na vysoké úrovni pod vedením Wima Koka, která předložila svou zprávu loni v listopadu. Dnes panuje všeobecná shoda v tom, že Evropa zdaleka nevyužívá potenciál ke změně, který jí lisabonská strategie nabízí. Přestože ani diagnóza, ani léčba nejsou zpochybňovány, ve skutečnosti nebylo dosaženo dostatečného pokroku.

Tato zpráva nyní, v polovině období lisabonské strategie, vytyčuje způsob, jakým můžeme spolupracovat v zájmu budoucnosti Evropy a přivést lisabonský proces zpět do správného kursu.

Obnovená lisabonská strategie – co se změní?

Komise navrhuje nový začátek lisabonské strategie, kdy se úsilí soustředí na dva hlavní úkoly – **dosáhnout vyššího a trvalého růstu a vytvářet více pracovních míst a lepší pracovní místa**. Vypořádání se s problémy růstu a zaměstnanosti, jimž Evropa čelí, je klíčem k uvolnění zdrojů, které jsou nezbytné pro splnění našich širších ambicí v hospodářské a sociální oblasti a v oblasti životního prostředí; dosažení těchto širších cílů upevní úspěch našich reforem. Aby to bylo možné, musí existovat zdravé makroekonomické podmínky, zejména je třeba sledovat makroekonomickou politiku zaměřenou na stabilitu a zdravou rozpočtovou politiku.

I Zajištění realizace

Realizace je hlavním problémem lisabonské strategie jak na evropské, tak na vnitrostátní úrovni. **Provádění reformního programu vyžaduje obnovení partnerství pro růst a zaměstnanost.**

Na úrovni EU bude hrát ústřední roli **Komise**, která bude přicházet s politickými iniciativami a zajišťovat jejich uskutečňování.

Současně musí **členské státy** provést reformy, k nimž se zavázaly v Lisabonu a které dosud neuskutečnily. Měly by se opírat o národní lisabonské programy, v nichž si stanoví, jaký postup zvolí (*viz část o řízení níže*).

II Obnovený lisabonský akční program

Tato zpráva se nesnaží přepsat lisabonskou strategii, nýbrž určuje nová opatření na úrovni EU i členských států, která pomohou zajistit uskutečnění naší lisabonské vize.

Přitažlivější Evropa pro investory a pracující

- Rozšíření a prohloubení vnitřního trhu
- Zlepšení evropských a vnitrostátních právních předpisů
- Zajištění otevřeného a konkurenčního prostředí na trzích v Evropě i mimo ni
- Rozšíření a zlepšení evropské infrastruktury

- ✓ Musíme rozšířit a prohloubit vnitřní trh. Členské státy musí lépe **provádět stávající právní předpisy EU**, chceme-li, aby podniky a spotřebitelé pocítili všechny jejich přínosy. V některých členských státech jsou klíčové trhy jako telekomunikace, energetika a doprava otevřené jen na papíře – dlouho po vypršení lhůt, které se tyto členské státy zavázaly dodržet.
- ✓ K **dobudování jednotného trhu** jsou stále potřeba klíčové reformy, kterým by měla být věnována zvláštní pozornost. Jedná se o trhy s finančními službami i službami obecně, návrh systému REACH, společný konsolidovaný základ daně z příjmu právnických osob a patent Společenství.
- ✓ Celkové právní klima se musí zlepšit. V březnu Komise zahájí **novou iniciativu reformy právních předpisů**. Co se týče kvality a metodiky posuzování dopadů, využijeme zahraniční zkušenosti v této oblasti.
- ✓ Pravidla hospodářské soutěže musí být uplatňována aktivně. Tím se přispěje k posílení důvěry spotřebitelů. V odvětvích jako energetika, telekomunikace a finanční služby budou provedena **odvětvová vyhodnocení překážek hospodářské soutěže**.
- ✓ Evropské podniky rovněž potřebují otevřené globální trhy. Unie bude naléhavě požadovat **uzavření a provedení kola jednání o rozvojovém programu z Dohá**, stejně jako pokrok v dalších dvoustranných a regionálních hospodářských vztazích.

Znalosti a inovace: cesta k růstu

- Zvýšení a zlepšení investic do výzkumu a vývoje
- Uspřádnění inovací, zavádění informačních a komunikačních technologií a udržitelného využívání zdrojů
- Přispění k vytvoření silné evropské průmyslové základny

- ✓ Orgány veřejné správy na všech úrovních v členských státech musí aktivně podporovat inovace a **uskutečňovat tak naši vizi znalostní společnosti**. Trvajícím zaměřením Unie na oblasti jako informační společnost, biotechnologie a ekologické inovace by jim v tom mělo pomáhat.
- ✓ **Veřejný i soukromý sektor musí více investovat do výzkumu a vývoje**. Na

úrovni EU je třeba, aby Evropský parlament a Rada brzy přijaly příští **rámcový program pro výzkum a nový program na podporu konkurenceschopnosti a inovací**. Tyto programy budou předloženy v dubnu.

- ✓ V rámci hlubší **reformy politiky státní podpory**, která bude zahájena v průběhu letošního roku, získají členské státy, regionální orgány a další orgány veřejné správy více prostoru k podpoře výzkumu a inovací, a to zejména v případě malých a středních podniků z EU.
- ✓ Šíření znalostí prostřednictvím vysoce kvalitního vzdělávacího systému je nejlepším způsobem, jak zajistit dlouhodobou konkurenceschopnost Unie. Unie musí především dobudovat Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání, a tím zajistit, aby naše univerzity mohly konkurovat nejlepším univerzitám na světě.
- ✓ Komise navrhne založení „**Evropského technologického institutu**“.
- ✓ Komise bude podporovat **inovační střediska**, jejichž účelem bude pomáhat regionálním subjektům dávat dohromady nejlepší mozky z oblasti vědy a podnikání, vybavené odpovídajícími prostředky, a dostat tak nápady z laboratoře do praxe.
- ✓ Komise a členské státy musí zvýšit svou **podporu ekologických inovací**, které mohou přinést podstatné zlepšení naší kvality života i růstu a zaměstnanosti, a to například v oblastech jako udržitelné využívání zdrojů, změna klimatu a energetická účinnost.
- ✓ Partnerství s průmyslem posílí rovněž **evropské technologické iniciativy**, které využijí zkušeností se satelitním navigačním systémem Galileo. První iniciativy by se měly objevit v roce 2007 s rozběhem příštího rámcového programu pro výzkum.

Vytváření více a lepších pracovních míst

- Podpora vstupu většího množství lidí na trh práce a modernizace systémů sociální ochrany
- Zvýšení přizpůsobivosti pracujících a podniků a pružnosti trhů práce
- Vyšší investice do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělávání a kvalifikace

- ✓ **Sociální partneři se vyzývají k tomu, aby vypracovali společný akční program** před zasedáním Evropské rady na jaře 2005, v němž stanoví svůj příspěvek k dosažení cílů lisabonské strategie.
- ✓ Členské státy a sociální partneři musí **zintenzívnit úsilí o zvýšení úrovně zaměstnanosti**, a to především sledováním aktivní politiky zaměstnanosti, která pomáhá pracujícím a dává jim podněty k tomu, aby práci neopouštěli, rozvíjením politiky aktivního stárnutí s cílem přesvědčit pracující, aby neodcházeli příliš brzy do důchodu, a modernizací systémů sociální ochrany,

aby nadále poskytovaly jistotu, již lidé potřebují pro vyrovnání se se změnami.

- ✓ Budoucnost Evropy a budoucnost lisabonské strategie je bezprostředně závislá na **mladých lidech**. Unie a členské státy musí zajistit, aby navrhované reformy přispěly k tomu, že mladí lidé dostanou svou první šanci a získají schopnosti, jež budou potřebovat po celý život. Unie si rovněž musí stanovit priority pro řešení demografického problému, před nímž stojí.
- ✓ Členské státy a sociální partneři musí zvýšit **přizpůsobivost pracovní síly a podniků a též pružnost trhů práce**, aby se Evropa dokázala lépe přizpůsobovat restrukturalizaci a změnám trhu.
- ✓ Tváří v tvář ubývající pracovní síle potřebujeme **promyšlený přístup k legálnímu přistěhovalectví**. Komise předloží do konce roku 2005 plán vypracovaný na základě probíhající konzultace s veřejností.
- ✓ Evropa potřebuje **více investic a lepší investice do vzdělávání a odborné přípravy**. Tím, že se na úrovni EU i členských států zaměříme na zvyšování kvalifikace a celoživotní vzdělávání, zajistíme, že lidé budou snáze nacházet nová místa. Tato činnost by měla být letos podpořena přijetím **programu celoživotního vzdělávání** na úrovni EU a v roce 2006 předložením národních strategií celoživotního vzdělávání členskými státy.
- ✓ Evropa rovněž potřebuje **mobilitnější pracovní sílu**. Mobilitě v rámci Unie též pomůže brzké přijetí připravovaného rámce pro **odborné kvalifikace**. Komise v průběhu roku 2006 předloží návrhy zjednodušení vzájemného **uznávání kvalifikací**. Členské státy by měly urychlit odstraňování všech omezení mobility pracujících ze zemí, které k Unii nedávno přistoupily.
- ✓ Regionální a místní orgány by měly vytvářet projekty, které nás povedou blíže k cíli lisabonské strategie. **Strukturální fondy nové generace** (včetně fondů pro rozvoj venkova) jsou připravovány s tímto ohledem – s důrazem na to, jak mohou pomáhat vytvářet růst a pracovní místa na místní úrovni.

III Zlepšení řízení lisabonského procesu

Řízení **lisabonské strategie se musí radikálně zlepšit, aby bylo efektivnější a srozumitelnější**. Odpovědnost není přehledně rozdělena mezi Unii a členské státy. Existuje příliš mnoho vzájemně se překrývajících byrokratických postupů předkládání zpráv a chybí politická identifikace s touto strategií.

Aby bylo jasnější, co je třeba udělat a kdo nese odpovědnost, předloží Komise **lisabonský akční program**.

Kromě toho Komise navrhuje integrovaný přístup pro **racionalizaci stávajících hlavních směrů hospodářské politiky a zaměstnanosti v rámci nového cyklu věnovaného hospodářským otázkám a otázkám zaměstnanosti**. V budoucnosti bude reformní proces sledovat vedle lisabonského akčního programu jediný integrovaný soubor hlavních směrů. Tyto hlavní směry se budou týkat makroekonomické politiky, zaměstnanosti a strukturálních

reforem. Na členských státech bude, aby po široké diskuzi na vnitrostátní úrovni přijaly národní akční programy pro růst a zaměstnanost, v nichž budou stanoveny závazky a cíle.

Členské státy by měly jmenovat osobu na vládní úrovni odpovědnou za koordinaci všech těchto činností („**Mr/Ms Lisbon**“).

Dále bude zjednodušen režim předkládání zpráv. Bude jen jedna zpráva o pokroku lisabonské strategie na úrovni EU a jedna na úrovni členského státu. Tento nový proces předkládání zpráv představuje mechanismus, který umožní Evropské radě a Evropskému parlamentu soustředit se na klíčové problémy politik, aniž by je zatěžovalo množství odvětvových zpráv, jež jsou součástí stávajícího ročního cyklu.

Tento postup usnadní Evropské radě vydávání praktických pokynů na jaře každého roku a Komisi sledování pokroku při plnění cílů lisabonské strategie, poskytování podpory a navrhování dodatečných opatření k udržení lisabonského procesu ve správném kursu.

* * *

Na základě výše uvedeného doporučuje Komise Evropské radě, aby:

- vytvořila nové partnerství pro růst a zaměstnanost
- přijala akční program Společenství a vyzvala členské státy k vytvoření národních akčních programů
- schválila nový režim řízení lisabonské strategie popsany v této zprávě za účelem účinnější realizace politiky na úrovni Společenství i členských států a podpořila skutečnou diskuzi o cílech lisabonské strategie a identifikaci s nimi ze strany politických představitelů.

1. RŮST A ZAMĚSTNANOST V PRVNÍ ŘADĚ

Cílem lisabonského procesu bylo uvolnit potenciál Unie,...

Jednotný trh, euro či nedávné rozšíření ukazují **potenciál Unie dosahovat ambiciózních cílů**. Již více než půlstoletí buduje Unie mír a prosperitu. Poradila si se změnami hospodářské, sociální i politické situace. Dokázala to díky stanovování společných cílů a spolupráci při jejich dosahování, spolupráci Unie a členských států, orgánů veřejné moci a občanské společnosti, podniků a občanů. Tatáž dynamika vedla k zahájení dalekosáhlého reformního programu na zasedání Evropské rady v Lisabonu v březnu 2000. V jeho rámci byla vytýčena cesta ke konkurenceschopnému a otevřenému hospodářství založenému na znalostech jako evropské odpovědi na naléhavé úkoly, před nimiž náš kontinent stojí.

...avšak nebylo dosaženo dostatečného pokroku.

Dnes zjišťujeme, že v důsledku spojeného působení hospodářských podmínek, mezinárodní nejistoty, pomalého pokroku v členských státech a postupné ztráty soustředění došlo k vychýlení lisabonského procesu z vytýčeného kursu. Úkoly, jimž musíme čelit, jsou však čím dál tím naléhavější – stojíme tváří v tvář globální konkurenci a stárnutí obyvatelstva, problémům, jež jsou dnes ještě zjevnější než před pěti lety. Stejně hodnocení uvádí i zpráva předložená skupinou na vysoké úrovni pod vedením Wima Koka¹. Tato zpráva zdůrazňuje **nedostatečný pokrok** Evropy v dosahování cílů lisabonské strategie. Musíme proto obnovit důvěru ve schopnost Evropy vytvořit takové podmínky, které jí umožní dosáhnout svých cílů. Evropa může stavět na svých bohatých tradicích, rozmanitosti a jedinečném sociálním modelu a čerpat sílu ze svého nedávného rozšíření, které z ní dělá největší jednotný trh a obchodní blok na světě.

Podpora růstu a zaměstnanosti je dalším velkým evropským projektem.

Nejdůležitějším závěrem Kokovy zprávy je konstatování, že „podpora růstu a zaměstnanosti v Evropě je dalším velkým evropským projektem“. Komise navrhuje nové zaměření lisabonského procesu na opatření podporující **růst a zaměstnanost**, která by byla zcela **v souladu s cílem zajistit udržitelný rozvoj**. Opatření v rámci této strategie by měla posilovat potenciál Unie plnit a dále rozvíjet své cíle v sociální oblasti a v oblasti životního prostředí. Současným úkolem však je stanovit takovou strategii, která se bude zabývat oblastmi, v nichž se Evropě nedaří (například stagnujícím růstem a vytvářením nedostatečného počtu pracovních míst).

K tomu je třeba obnovené partnerství.

Tuto strategii je nutné uskutečňovat v rámci obnoveného partnerství mezi členskými státy a Unií – s plným zapojením sociálních partnerů. Nová lisabonská agenda je nutně široká, avšak o jejím úspěchu rozhodne jen několik politických priorit. Musíme se zaměřit na tyto priority, abychom dosáhli úspěchu celku. Klíčovým prvkem bude realizace, a proto je naléhavě třeba zlepšit stávající prováděcí mechanismy. K provádění strategie potřebujeme racionalizovanou a efektivní pracovní metodu, která

¹ Zpráva skupiny na vysoké úrovni pro lisabonskou strategii pod vedením Wima Koka, listopad 2004. http://europa.eu.int/comm/lisbon_strategy/group/index_en.html

svede dohromady Unii a členské státy. Aby to však bylo možné, je nezbytné, aby se s náplní lisabonské strategie identifikovaly všechny zúčastněné subjekty na evropské, vnitrostátní, regionální i místní úrovni: členské státy, evropští občané, parlamenty, sociální partneři a občanská společnost a všechny orgány Společenství. Každý z nich by měl přispět k budování evropské budoucnosti. Z budoucnosti, již chce lisabonský proces připravit, budou mít nakonec prospěch všichni. Podstatou obnovené lisabonské strategie je využití tohoto potenciálu pro dobro našich občanů. Jde o to, využít příležitostí a sdílet společnou vizi pokroku.

Zdravé makroekonomické podmínky jsou základním předpokladem úspěchu.

Zdravé makroekonomické podmínky a politika

Věrohodné úsilí o zvýšení růstového potenciálu a vytváření pracovních míst se musí nutně opírat o zdravé makroekonomické podmínky. Klíčové bude zejména trvalé sledování makroekonomické politiky zaměřené na stabilitu a zdravé rozpočtové politiky. Vlády musí co nejvíce přispívat na podporu růstu a zaměstnanosti, současně však musí udržovat zdravý stav veřejných financí či o něj usilovat.

Navrhované změny paktu EU o stabilitě a růstu – pravidel na úrovni EU, jimiž se musí řídit rozpočtová politika členských států – by měly vést k větší stabilitě našeho hospodářství a zároveň umožňovat členským státům hrát plnohodnotnou roli při vytváření podmínek pro dlouhodobý růst.

Produktivita a zaměstnanost

Lisabonská strategie přikládá stejný význam zvyšování zaměstnanosti jako zvyšování produktivity, a to prostřednictvím větší konkurenceschopnosti.

Vytváření více a lepších pracovních míst...

Je třeba zajistit, aby trhy práce lépe fungovaly a podněcovaly lidi k hledání zaměstnání a podniky k přijímání zaměstnanců a aby docházelo k vytváření více a lepších pracovních míst. K tomu budou třeba významné investice do lidského kapitálu a větší přizpůsobivost pracovní síly na otevřenějších trzích práce.

...a zvýšená konkurenceschopnost díky růstu produktivity...

Růst produktivity EU se výrazně zpomalil. Otočení tohoto trendu je hlavním úkolem, před nímž Unie v oblasti konkurenceschopnosti stojí. Současně musíme usilovat o trvalé zvyšování produktivity v klíčových hospodářských odvětvích. Vedle zvyšování kvalifikace pracovní síly, posílení investic a používání informačních a komunikačních technologií (IKT) v celém hospodářství má pro posílení produktivity zásadní význam zdravé konkurenční prostředí a správná míra regulace. Přeplněný seznam cílů lisabonské strategie však zastínil význam těchto opatření, jež mohou stimulovat růst produktivity. Od této chvíle by v rámci obnovené lisabonské strategie měly hrát ústřední roli strukturální reformy prováděné prostřednictvím těchto opatření.

...musí jít ruku v ruce.

Růst produktivity a zvyšování zaměstnanosti musí jít ruku v ruce. Musíme se vyhnout růstu s negativním dopadem na zaměstnanost, který je stinnou stránkou výkonnosti amerického hospodářství v posledních letech. Zároveň musíme přivést dlouhodobě nezaměstnané a osoby s relativně nízkou

kvalifikací zpět do práce. Tím můžeme ovlivnit rychlost, s jakou se zvýší naše produktivita. Díky tomu, jak velký význam přikládá obnovená lisabonská strategie znalostem, vzdělávání a inovacím, poskytne lidem šanci vyšplhat po žebříčku produktivity a zajistí, že naše celková produktivita rychle vzroste.

Důležité jsou i otevřené mezinárodní trhy.

Otevření mezinárodních trhů a vysoký růst nově industrializovaných hospodářství významně přispějí k růstu a zaměstnanosti. Bude tomu tak ovšem pouze pod podmínkou, že zajistíme hlubší a rychlejší proces strukturálních změn v našem hospodářství, v jehož rámci přesměrujeme zdroje do odvětví, v nichž má Evropa komparativní výhodu. Pro úspěch obnovené lisabonské strategie je proto klíčové usnadnit změny směrem ke konkurenceschopnějším odvětvím a kvalitnějším pracovním místům.

Odpovědnost musí být sdílena mezi evropskou a vnitrostátní úrovní.

Za těchto okolností závisí pokrok našeho politického programu na opatřeních na úrovni Unie i členských států. Úspěch závisí na sdílení odpovědnosti a politické podpory. Proto je k němu nezbytné partnerství.

2. VYBUDOVÁNÍ EVROPSKÉHO PARTNERSTVÍ PRO RŮST A ZAMĚSTNANOST

Růst a zaměstnanost – první příklad našeho partnerství pro evropskou obnovu.

Komise před nedávnem navrhla vytvoření partnerství pro evropskou obnovu². Tato iniciativa je součástí strategického programu na období let 2005-2009 a jejím účelem je umožnit členským státům, Evropské unii a sociálním partnerům spolupracovat na dosažení společného cíle. Jak již bylo řečeno, růst a zaměstnanost budou první zkouškou tohoto nového partnerství. Veškeré dosavadní příspěvky jasně hovoří o ryzím odhodlání pracovat na dosažení tohoto obnoveného cíle.

Chceme-li uspět, musíme pokročit v plnění lisabonské strategie...

Komise proto vyzývá Evropskou radu, aby na svém březnovém zasedání dala nový impulz lisabonské strategii vytvořením evropského partnerství pro zaměstnanost a růst. Toto partnerství bude mít **jediný cíl: usnadňovat a urychlovat provádění reforem, které jsou potřebné k podpoře růstu a zaměstnanosti.**

Má-li rychle vést ke hmatatelným výsledkům, musí přinášet skutečnou přidanou hodnotu:

...tím, že pro ni získáme podporu,...

- **Je třeba zajistit spolupráci jednotlivých aktérů.** Získání podpory a kolektivní úsilí jsou klíčovými prvky partnerství. Úkoly, které máme před sebou, se týkají nás všech a ovlivňují náš model rozvoje. Musíme se jim postavit společně – pro úspěch celku je přeci zásadní přínos každého jednotlivce. Vzhledem k rozměrům těchto úkolů a provázanosti našich hospodářství není žádný z členských států schopen čelit jim sám.

² KOM(2005)12, Strategické cíle 2005-2009. Evropa v roce 2010: partnerství pro evropskou obnovu – prosperita, solidarita a bezpečnost.

...zajistíme, aby se s ní jednotliví aktéři identifikovali,...

- **Je třeba zajistit**, aby jednotliví aktéři **přijali tyto cíle a reformy za své**. Lisabonské strategii se nepodařilo dostatečně zapojit klíčové aktéry a zainteresovat je na realizaci této strategie, a to zejména na vnitrostátní úrovni. Aktivní podporu můžeme získat pouze pod podmínkou, že jednotliví aktéři budou vědět, že se jich navrhované politiky týkají a že se skutečně účastní procesů rozhodování a provádění. Členské státy by proto měly být vyzvány k tomu, aby k lisabonské strategii vypracovaly jeden národní akční program – po široké konzultaci – a jednu národní zprávu (viz bod 4).
- **Je třeba soustředit** úsilí na prioritní a viditelné cíle a podpořit je hmatatelnými opatřeními s dopadem na růst a zaměstnanost. Toto nové soustředění je pro úspěch lisabonské strategie klíčové. Právě stanovením jasných priorit a konkrétních opatření získáme podporu a odhodlání jednotlivých aktérů.

...a posílíme priority.

Má-li toto partnerství přinést výsledky, vyžaduje maximální odhodlání ze strany každého partnera na vnitrostátní úrovni.

3. OPATŘENÍ NA PODPORU RŮSTU A ZAMĚSTNANOSTI

3.1. Lisabonský akční program pro Unii a členské státy

Vymezením tří hlavních oblastí...

Ústředním bodem navrhovaného partnerství pro růst a zaměstnanost je **lisabonský akční program**. Stanovuje priority, s jejichž pomocí Unie a členské státy stimulují produktivitu a budou vytvářet více pracovních míst a lepší pracovní místa. Zahrnuje opatření ve třech hlavních oblastech:

- **Přitažlivější Evropa pro investory a pracující**
- **Znalosti a inovace: cesta k růstu**
- **Vytváření více a lepších pracovních míst**

...dojde ke zjednodušení lisabonského procesu...

Obnovená lisabonská strategie tak získá cílenější zaměření. Priority budou jasnější. Je to odpověď na kritiku, podle níž měla lisabonská strategie příliš mnoho priorit a byla příliš složitá na to, aby jí mohli lidé porozumět.

...a zároveň bude stanoveno, kdo co dělá, do kdy to má být hotovo a jak budeme posuzovat pokrok.

Lisabonský akční program, založený na zkušenostech s programem pro vnitřní trh, rozděluje odpovědnost, stanovuje termíny a měří pokrok. Především jasně rozlišuje opatření na úrovni členských států a opatření na úrovni Evropské unie. Tato kapitola představí nejdůležitější z nich.

Zapojit se musí všechny orgány EU.

Na úrovni EU bude hrát ústřední roli Komise, která bude přicházet s politickými iniciativami a zajišťovat jejich uskutečňování. Bude při tom úzce spolupracovat s Parlamentem a Radou a využívat odborných znalostí dalších orgánů EU, jako jsou Evropský hospodářský a sociální výbor, Výbor regionů nebo ve finanční oblasti Evropská investiční banka.

Členské státy musí přijmout pevné závazky.

Na úrovni členských států bude Komise pomáhat prostřednictvím stanovení referenčních ukazatelů, poskytování finanční podpory, prosazování sociálního dialogu či určení osvědčených postupů. Avšak první fáze lisabonského procesu neuspěla právě v oblasti konkrétních výsledků v praxi. Proto Komise stanoví, v jakých bodech se od členských států očekává, že v rámci svých národních akčních programů přijmou – s ohledem na svou situaci – pevné závazky. Tyto závazky by měly zahrnovat konkrétní opatření, včetně časového plánu a ukazatelů pokroku. Komise bude nadále sledovat a posuzovat dosažený pokrok pomocí nového režimu předkládání zpráv a koordinace, který je popsán níže.

3.2. Přitažlivější Evropa pro investory a pracující

K nastartování růstu a zaměstnanosti je třeba zvýšit přitažlivost Evropy pro investory a pracující. Evropská unie a členské státy musí soustředit svou činnost na klíčové stimuly.

Potřebujeme lepší prostředí pro malé a střední podniky.

Opatření v tomto směru jsou **obzvlášť důležitá pro evropské malé a střední podniky**, jež představují 99 % všech podniků a poskytují dvě třetiny všech pracovních míst. Chce-li se člověk stát podnikatelem nebo založit firmu, čeká ho příliš mnoho překážek, a Evropa tak ztrácí příležitosti. K podpoře podnikatelských iniciativ patří i podpora podnikatelského chování. Měli bychom přehodnotit vztah mezi rizikem a úspěchem ve spojitosti s podnikáním. Stigma neúspěchu ztěžuje nový začátek a mnoho lidí od podnikání předem odrazuje. Navíc i přes pokrok v prvních pěti letech lisabonské strategie není v Evropě v dostatečné míře dostupný rizikový kapitál, který by umožnil zakládání nových inovativních podniků, a stávající daňová pravidla odrazují od ponechávání zisku v podniku za účelem navýšení vlastního kapitálu.

3.2.1. Rozšíření a prohloubení jednotného trhu

Musíme rozšířit a prohloubit vnitřní trh, ...

Dobudování jednotného trhu, zejména v oblasti služeb, regulovaných povolání, energetiky, dopravy, veřejných zakázek a finančních služeb zůstává zásadním úkolem. Rovněž je nezbytné zajistit poskytování kvalitních služeb obecného zájmu všem občanům za dostupné ceny. Zdravý a otevřený sektor služeb má čím dál tím zásadnější význam pro růst a zaměstnanost v evropském hospodářství. Téměř všechna nová pracovní místa v EU v období let 1997-2002 vznikla v sektoru služeb. Služby nyní vytvářejí 70 % přidané hodnoty EU. Liberalizace trhu s těmito službami bude mít za následek stimulaci růstu a vytváření pracovních míst. Bude-li sektor služeb liberalizován, je možné dosáhnout čistého nárůstu počtu pracovních míst o 600 000.

Tyto oblasti mohou přinést skutečný růst a pracovní místa a bezprostředně se dotýkají spotřebitelů. V mnoha z těchto oblastí již lisabonský proces zajistil většinu potřebných právních předpisů, avšak členské státy zanedbávají zájmy svých podniků a občanů tím, že otálejí s jejich provedením a uplatňováním.

...stimulovat

Odstraněním zbývajících překážek vytvoříme nové příležitosti pro

*investice a
inovace...*

hospodářské subjekty vstupující na trh a výsledná konkurence bude stimulem pro investice a inovace. To je o to významnější, že vnitřní obchod zbožím v EU stagnuje a cenová konvergence je zablokována.

*a co nejlépe
využívat služby
obecného
hospodářského
zájmu,...*

Veřejné služby mají na efektivním a dynamickém jednotném trhu ústřední úlohu. V květnu 2004 vydala Komise Bílou knihu, v níž uvedla zásady politiky EU v oblasti služeb obecného zájmu a zabývala se klíčovými otázkami, jako jsou vztah s vnitřním trhem, hospodářská soutěž, pravidla státní podpory, volba poskytovatele služby a práva spotřebitelů. Komise se k této otázce vrátí v průběhu roku 2005.

*...přičemž
vnitrostátní
orgány veřejné
správy hrají
klíčovou roli.*

Konečně by členské státy měly zajistit lepší přizpůsobení svých právních řádů potřebám celoevropského trhu. Vnitrostátní orgány veřejné správy musí bezpodmínečně zastávat a případně posílit svou roli při zajišťování správných tržních podmínek (např. větším využíváním elektronických služeb (e-government), bojem s korupcí a podvodů). Kromě toho je možné zlepšit fungování jednotného trhu a zmenšit stávající překážky a administrativní zatížení podnikatelů prostřednictvím opatření v daňové oblasti.

PŘÁVNÍ PŘEDPISY V OBLASTI JEDNOTNÉHO TRHU

Akční plán pro finanční služby byl jedním z opravdových úspěchů první fáze lisabonské strategie: legislativní opatření byla včas provedena, evropské instituce dobře spolupracovaly a pro realizaci jednotlivých prvků tohoto nového ambiciózního rámce byla nalezena inovativní řešení. Nyní je důležité zajistit důsledné uplatňování pravidel po celé Unii. Zároveň by se v následujících letech měly řešit zbývající otázky z akčního plánu pro finanční služby. K přijetí opatření se přikročí jedině v případě, že široká konzultace zúčastněných stran a posouzení dopadů prokáží jednoznačnou přidanou hodnotu.

Za účelem dosažení shody o **směrnici o službách** a zajištění hladkého projednání tohoto důležitého návrhu bude Komise konstruktivně spolupracovat s Evropským parlamentem, Radou a dalšími zúčastněnými subjekty až do přijetí návrhu Parlamentem v prvním čtení. Zaměříme se zejména na problematiku oblastí, jako jsou uplatňování předpisů o zemi původu a možné dopady na určitá odvětví.

Pokud jde o **směrnici o systému REACH**, Komise zdůrazňuje potřebu dospět k takovému rozhodnutí, které bude v souladu s cíli lisabonské strategie, co se týče konkurenceschopnosti evropského průmyslu a podpory inovací, a které evropským občanům přinese citelné zlepšení ochrany zdraví a životního prostředí. Komise vyjadřuje svou vůli plně spolupracovat s Parlamentem a Radou na hledání pragmatických řešení klíčových problémů, které se objevily při přezkoumávání systému REACH, s cílem zlepšit proveditelnost systému.

Za účelem překonání překážek, jež představuje 25 různých souborů pravidel upravujících zdanění příjmu společností v případě, že působí v několika členských státech, vyvíjí Komise úsilí o dosažení shody na **společném konsolidovaném základu daně z příjmu právnických osob** a jeho zavedení. Tím se sníží značné režijní náklady spojené s podnikáním v různých zemích, zatímco členské státy budou nadále moci svobodně stanovovat daňovou sazbu.

Patent Společenství se stal symbolem odhodlání Unie podporovat znalostní hospodářství. Zůstává důležitým návrhem a je třeba usilovat o rychlý pokrok směrem k proveditelnému řešení, které bude podporou pro inovace.

3.2.2. Zajištění otevřeného a konkurenčního prostředí na trzích v Evropě i mimo ni

Hospodářská soutěž má zásadní význam.

Hospodářská soutěž má zásadní význam pro celé partnerství pro růst a zaměstnanost. **Politika EU v oblasti hospodářské soutěže hrála klíčovou roli při utváření konkurenčního prostředí na evropských trzích**, které přispělo ke zvýšení produktivity. Tento proces bude v rozšířené Unii pokračovat, zejména prostřednictvím aktivního prosazování pravidel a skrze reformu státní podpory v oblasti inovací, výzkumu a vývoje a rizikového kapitálu. Komise proto bude dále sledovat svou politiku v oblasti hospodářské soutěže, v jejímž rámci může též přispět ke zjišťování překážek hospodářské soutěže právní i jiné povahy. **V klíčových odvětvích** jako finanční služby či energetika budou provedeny **průzkumy** s cílem odhalit hlubší příčiny nedokonalého fungování trhu v těchto odvětvích.

Členské státy musí omezit a přeměřovat státní podporu.

Členské státy by měly omezit a přeměřovat státní podporu tak, aby čelily selháním trhu v odvětvích s vysokým růstovým potenciálem a stimulovaly inovace. Tyto iniciativy by měly být jasně zaměřené na řešení potřeb a zátěže malých a středních podniků. Komise v průběhu roku zahájí rozsáhlou revizi pravidel týkajících se státní podpory (viz oddíl 3.3.1).

Evropské podniky rovněž potřebují otevřené globální trhy.

Evropské podniky musí čím dál tím více čelit mezinárodním výzvám, a je proto potřeba, aby jim obchodní politika EU zajišťovala přístup na trhy třetích zemí a možnost soutěžit za spravedlivých podmínek a na základě jasných pravidel. Stručně řečeno, otevřené evropské i globální trhy jsou klíčovým předpokladem vyšší míry růstu.

RŮST A ZAMĚSTNANOST: GLOBÁLNÍ ROZMĚR

Základním cílem je proto nadále uzavření ambiciózní dohody v rámci kola jednání z Dohá. Vedle toho by měly být uzavřeny dvoustranné a regionální dohody o volném obchodu, včetně dohody se skupinou Mercosur a s Radou pro spolupráci v Perském zálivu.

Mělo by být vyvinuto nové úsilí v oblasti sbližování právních a správních předpisů na mezinárodní úrovni, zejména v transatlantických obchodních vztazích. Maximální možné sbližování norem na mezinárodní úrovni – ať s našimi největšími obchodními partnery, jako jsou Spojené státy, nebo s rychle rostoucími trhy v Asii, jako jsou Čína a Indie, a dalšími zeměmi v sousedství EU – v sobě skrývá potenciál významného snížení nákladů a možnost růstu produktivity. Komise bude aktivně pracovat na realizaci takového programu.

3.2.3. Zlepšování evropských a vnitrostátních právních předpisů

Správný právní rámec podporuje podnikání a posiluje důvěru

Omezí-li se zbytečné náklady, odstraní překážky, které snižují přizpůsobivost a brání inovacím, a zavedou právní předpisy příznivější pro hospodářskou soutěž a zaměstnanost, pomůže to vytvořit vhodnější

spotřebitelů.

podmínky pro hospodářský růst a vyšší produktivitu. Patří sem opatření, jako je např. zjednodušování, tvorba vhodně navržených právních předpisů a snaha omezit administrativní náklady. Správný právní rámec rovněž posiluje důvěru spotřebitelů a pomáhá jim tak přispívat k růstu. Zátěž vyplývající z množství předpisů rovněž neúměrně zatěžuje malé a střední podniky, jež mají obvykle jen omezené zdroje na to, aby mohly vyřizovat administrativu, kterou takové předpisy v mnoha případech vyžadují.

Musíme odstranit zbytečnou zátěž

Cílem nové koncepce právních předpisů by mělo být odstranění zátěže a nadbytečné byrokracie, která není nezbytně nutná pro dosažení základních politických cílů. Lepší právní předpisy by měly být základem rozhodování na všech úrovních Unie.

LEPŠÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Lepší právní předpisy mají významný pozitivní dopad na rámcové podmínky pro hospodářský růst, zaměstnanost a produktivitu, neboť zlepšují kvalitu právní úpravy, a tím vytváří správné pobídky pro podnikání, omezují zbytečné náklady a odstraňují překážky, které snižují přizpůsobivost a brání inovacím.

Členské státy by měly sledovat i vlastní iniciativy na zlepšení právních předpisů, zejména pokud jde o odvětví, kde růst produktivity v Evropě jasně zaostává, např. v odvětví služeb.

Komise půjde za tímto cílem s velkým nasazením a ještě před jarním zasedáním Evropské rady zahájí novou významnou iniciativu.

- Bude lépe posuzovat účinky nových návrhů právních předpisů/politik v oblasti hospodářské soutěže, a to též prostřednictvím postupu posuzování dopadů.
- Bude využívat externí odborníky s cílem získat informace o kvalitě a metodice posuzování dopadů.
- Kumulované zatížení vyplývající z množství předpisů, obtížný přístup k trhům a nedostatečný konkurenční tlak může v odvětvích, která mají vysoký růstový potenciál, bránit inovacím. Komise proto zahájí řadu odvětvových přezkumů s cílem zjistit, jaké překážky brání v klíčových odvětvích růstu a inovacím. Zvláštní pozornost bude věnována zatížení malých a středních podniků.

3.2.4. Rozšíření a zlepšení evropské infrastruktury

Moderní infrastruktura usnadňuje obchod a mobilitu.

Jednotný trh musí být vybaven **moderní infrastrukturou**, která usnadní obchodování a mobilitu. Pokrok, kterého bylo v tomto ohledu zatím dosaženo, je neuspokojivě pomalý a na tento problém je nyní nutné se zaměřit. **Moderní infrastruktura je v rámci mnoha podnikových**

rozhodnutí významným faktorem konkurenceschopnosti, který ovlivňuje hospodářskou a sociální přitažlivost místa. Zaručuje mobilitu osob, zboží a služeb po celé Unii. Investice do infrastruktury, zejména v nových členských státech, rovněž podpoří růst a povedou k větší konvergenci v oblasti hospodářské, sociální a životního prostředí. Vzhledem k tomu, že se účinky infrastruktury projevují dlouhodobě, měla by příslušná rozhodnutí významně přispívat k udržitelnosti. Stejně by měly působit i spravedlivé a účinné systémy tvorby cen za užívání této infrastruktury.

Závazek otevřít energetický průmysl a jiná síťová odvětví je třeba plně realizovat.

Musíme zajistit, aby byl plně realizován již schválený závazek otevřít energetiku a jiná síťová odvětví hospodářské soutěži. Tato opatření mají zásadní význam pro zajištění nejlepšího využití fyzické infrastruktury, které přinese průmyslu i spotřebitelům bez ohledu na to, kde se nacházejí, výhody v podobě nižších cen, většího výběru a záruky vysoce kvalitních služeb obecného zájmu pro všechny.

EVROPSKÉ INFRASTRUKTURY

Moderní dopravní a energetické infrastruktury po celém území Evropské unie jsou předpokladem pro získání výhod, jež může přinést obnovená lisabonská strategie. Členské státy musí splnit své závazky a začít pracovat na **45 přeshraničních projektech „quick start“** v oblasti dopravy a energetiky. Koordinace jednotlivých projektů na úrovni EU musí být spojena s jasným závazkem příslušných členských států, že zahájí proces plánování a financování. Členské státy by měly podávat zprávy o pokroku dosaženém v rámci národních akčních programů.

3.3. Znalosti a inovace - cesta k růstu

Znalosti jsou hnací silou růstu produktivity.

Ve vyspělých hospodářstvích, jako je hospodářství EU, jsou znalosti ve smyslu výzkumu a vývoje, inovací a vzdělávání ústřední hnací silou růstu produktivity. Představují klíčový faktor konkurenceschopnosti Evropy v globálním světě, kde ostatní konkurují levnou pracovní silou či primárními zdroji.

3.3.1. Zvýšení a zlepšení investic do výzkumu a vývoje

Musíme odstranit zaostávání Unie, pokud jde o investice do výzkumu a vývoje.

Evropská unie investuje do výzkumu a vývoje stále asi o třetinu méně než Spojené státy. Z 80 % je to způsobeno nedostatečnými investicemi ze soukromého sektoru, zejména pokud jde o informační a komunikační technologie. V současné době EU na tento účel vynakládá jen 2 % HDP, tedy téměř o nic víc než v době zahájení lisabonské strategie. Je třeba, abychom dosáhli rychlejšího pokroku při plnění cíle EU věnovat **na výzkum a vývoj 3 % HDP**. To vyžaduje vyšší veřejné výdaje a jejich efektivnější využití, příznivější rámcové podmínky a silnější pobídky pro společnosti, aby se zapojily do inovací, výzkumu a vývoje. Zároveň je zapotřebí více dobře školených a motivovaných výzkumných pracovníků.

SPLNĚNÍ CÍLE VĚNOVAT 3 % HDP NA VÝZKUM A VÝVOJ

Míra pokroku při dosahování cíle lisabonské strategie týkajícího se výdajů na výzkum a vývoj v EU (3 % HDP do roku 2010) z velké části závisí na členských státech. Ve svých národních lisabonských programech by proto členské státy měly vysvětlit, jaká opatření jim pomohou tohoto cíle dosáhnout. Důležité je podnítit větší investice podniků a členské státy by měly plně využít možností, které nabízí nový rámec pro státní podporu.

Klíčovým prvkem by měl být rovněž koordinovaný přístup na úrovni EU, který by **zlepšil daňové podmínky pro výzkum a vývoj**. Jedná se o čím dál tím důležitější faktor, který motivuje podniky k tomu, aby více investovaly do výzkumu a vývoje v jiných zemích. To má význam zejména pro růst malých a středních podniků působících v oblasti špičkové technologie v celé Unii.

Na úrovni EU bude o výrazné zvýšení konkurenceschopnosti našich podniků v klíčových technologických oblastech usilovat **7. rámcový program pro výzkum**, který spojí a posílí veškeré úsilí v celé EU a podpoří investice ze soukromého sektoru. Nový rámcový program se také zaměří na špičkovou úroveň výzkumné základny, a to zřízením **Evropské rady pro výzkum** složené z nezávislých světově uznávaných vědců, která bude na základě vědeckých kvalit vybírat výzkumné projekty a programy.

REFORMA RÁMCE PRO STÁTNÍ PODPORU VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ

V souvislosti s celkovou reformou pravidel státní podpory bude navržena **revize stávajícího rámce pro státní podporu výzkumu a vývoje** s cílem usnadnit dostupnost finančních prostředků a rizikového kapitálu, stejně jako veřejného financování výzkumu, vývoje a inovací. Do léta 2005 předloží Komise sdělení o budoucnosti politiky státní podpory. Je třeba zjednodušit poskytování finanční podpory v oblasti výzkumu a inovací, a to zejména novým a inovativním společnostem. Omezená dostupnost finančních prostředků je nyní jednou z největších překážek inovací. Veřejná podpora by měla být k dispozici všude tam, kde to přináší významný užitek celé společnosti, aniž by tím však byly narušeny podmínky hospodářské soutěže.

3.3.2. Usnadnění inovací, zavádění informačních a komunikačních technologií a udržitelného využívání zdrojů

Univerzity hrají zásadní roli při tvorbě a šíření znalostí.

Je třeba zajistit, aby univerzity více přispívaly k tvorbě a šíření znalostí po celé Unii. Komise předloží návrhy, jak zvýšit potenciál a kvalitu univerzit v oblasti vědy a výzkumu, aby byly atraktivnější a vytvořily si více vazeb na průmysl. Komise rovněž navrhne obecné zásady, jak zlepšit výzkumnou spolupráci a převod technologií mezi univerzitami a průmyslem. Bude se zabývat i otázkou, jak zajistit, aby evropské univerzity mohly konkurovat nejlepším univerzitám na světě. V mnoha ohledech se ukazuje, že stávající koncepce financování, řízení a kvality nedokáží přiměřeně čelit výzvám globálního trhu, pokud jde o profesory, studenty i samotné znalosti.

Svou roli by měly sehrát i investice EU.

Chceme-li dosáhnout lepší součinnosti při využívání finančních prostředků na výzkumné a strukturální projekty, jakož i projekty týkající se soudržnosti, měli bychom více investovat do výzkumných a inovačních zařízení, která umožní většímu počtu regionů podílet se na výzkumných aktivitách na úrovni EU.

INOVAČNÍ STŘEDISKA

Na regionální i místní úrovni se musíme více zaměřit na vytváření inovačních středisek, **kteřa budou styčným bodem malých a středních podniků působících v oblasti špičkových technologií, univerzit a nezbytné finanční podpory a podpory podniků.** Členské státy by měly využít příležitostí, které nabízejí regionální a sociální fondy EU, na podporu regionálních inovačních strategií. Takový postup má zásadní význam pro využití nových špičkových vědeckých středisek („centres of excellence“) podporovaných v rámci našeho výzkumného programu s cílem dostat více nápadů z laboratoře do praxe. Tomuto procesu napomohou posílené vazby mezi regionálními fondy, rámcovým programem pro výzkum a novým programem na podporu konkurenceschopnosti a inovací.

Národní lisabonské akční programy by měly obsahovat plán tvorby nových a rozvoje stávajících inovačních středisek.

Touha po znalostech patří v Evropě odedávna k základním principům.

Napomohla nám nalézt naši identitu, stanovit naše hodnoty a je hnací silou naší budoucí konkurenceschopnosti. Ve snaze stvrdit přesvědčení, že znalosti jsou klíčem k růstu, navrhuje Komise vytvořit „**Evropský technologický institut**“, který by přitahoval nejlepší mozky, nápady a společnosti z celého světa. Komise bude aktivně spolupracovat s členskými státy a s veřejnými i soukromými zúčastněnými subjekty s cílem nalézt způsob, jak tuto myšlenku nejlépe realizovat.

Investice do nových technologií...

Na inovace má výrazný vliv politika v oblasti hospodářské soutěže a daní, stejně jako rychlost, s jakou jsou zaváděny nové technologie, zejména s ohledem na rychlý vývoj technologií.

jsou nezbytné pro podporu produktivity...

Obecněji řečeno, dobré výsledky v oblasti inovací nutně vyžadují posílení **investic do nových technologií, zejména informačních a komunikačních technologií, a jejich využívání**, a to ze strany soukromého i veřejného sektoru. Informační a komunikační technologie jsou páteří znalostního hospodářství. V moderních hospodářstvích tvoří asi polovinu růstu produktivity. Investice do informačních a komunikačních technologií jsou však v Evropě nižší než ve Spojených státech a přicházejí později, zejména v odvětvích služeb, jako jsou doprava, maloobchodní prodej či finanční služby.

a iniciativa i2010: evropská informační společnost může stimulovat využívání IKT.

Ačkoli největší díl odpovědnosti nesou podniky a orgány veřejné správy, které připravují své investiční programy, EU se snaží pomáhat. Zavádění informačních a komunikačních technologií bude podporovat nová iniciativa – **i2010: evropská informační společnost**, která tím navazuje na program eEurope opírající se o lisabonskou strategii. Tato iniciativa bude podporovat přehledné, stabilní a konkurenční prostředí v oblasti elektronické komunikace a digitálních služeb, více výzkumu a inovací na poli informačních a komunikačních technologií a informační společnost, která se aktivně zabývá otázkou začlenění a kvality života.

Musíme se rovněž zabývat problémy v oblasti zdrojů a životního prostředí.

Trvalý úspěch Unie závisí na schopnosti nalézt řešení otázky **zdrojů a životního prostředí**, která by se, nebudeme-li na ni brát nyní ohled, mohla stát brzdou budoucího růstu. A tím se dotýkáme podstaty udržitelného rozvoje. Na rozdíl od Evropy je v mnoha částech světa zároveň s vysokou mírou hospodářského růstu zaznamenáván rychlý nárůst obyvatelstva. Evropa se musí této výzvě postavit a ujmout se vedení na cestě k udržitelnějším modelům produkce a spotřeby.

Ekologické inovace jsou klíčem k úspěchu.

Díky efektivnějšímu využití investovaných zdrojů se mohou inovace vedoucí k růstu produktivity významně podílet i na zajištění lepší udržitelnosti hospodářského růstu z hlediska životního prostředí. Proto je třeba podporovat ekologické inovace, zejména v dopravě a v energetice.

EKOLOGICKÉ INOVACE

Komise zvýší podporu environmentálních technologií a přijme kroky na podporu rozvoje postupů a technologií, které EU umožní provést strukturální změny nutné k dosažení dlouhodobé udržitelnosti, například v oblastech udržitelného využívání zdrojů, změny klimatu a energetické účinnosti. Tyto změny jsou zapotřebí nejen v EU, ale i na pokrytí poptávky v rámci rozšiřujících se trhů po celém světě. Environmentální technologie a energetická účinnost nabízejí způsob, jak sladit hospodářské aspekty s aspekty životního prostředí a zaměstnanosti.

Těmto snahám napomůže větší míra výzkumu a větší úsilí při šíření technologií, včetně využití finančních prostředků ze soukromého sektoru poskytnutých prostřednictvím Evropské investiční banky, které podpoří rozvoj a šíření nízkouhlíkových technologií.

3.3.3. Příspěvek k vytvoření silné evropské průmyslové základny

Silná průmyslová základna nám zajistí vedoucí pozici v oblasti vědy a technologií.

Mezinárodní vedoucí postavení v oblasti výzkumu, vývoje a inovací představuje výhodu „prvního tahu“, jež může mít dlouhodobý charakter. Tím spíše, že zásadní technologické úspěchy jako v případě GSM Evropě umožňují stanovovat mezinárodní normy. Aby se Evropa dostala z ekonomického a technologického hlediska do popředí a toto vedoucí postavení si poté i udržela, musí disponovat **silnou průmyslovou kapacitou, které dosáhne zejména tím, že plně využije svého technologického potenciálu**. Potřebujeme ucelený a prozíravý přístup založený na tržně orientovaném rozvoji průmyslových odvětví. Výhody, které nabízí spolupráce na celoevropské úrovni v oblasti výzkumu a při řešení právních a finančních otázek, v jejichž případě vzhledem k jejich rozsahu není možné, aby se členský stát sám vyrovnal se selháním trhu, nejsou vždy plně využívány.

Galileo a letecký průmysl jsou příkladem pozitivních výsledků partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Projekt Galileo a letecký průmysl jsou dobrými příklady úspěšného spojení evropských vědeckých kvalit, které bylo v obou případech velmi přínosné pro evropské hospodářství. Takové přístupy, které podporují partnerství veřejného a soukromého sektoru, jsou zapotřebí zejména tam, kde přínos pro společnost převyšuje přínos pro soukromý sektor, například v případě energie získávané z vodíku. Obnovení lisabonské strategie by mělo vytvořit správné podmínky pro využití tohoto potenciálu a usnadnění nezbytných strukturálních změn, zatímco je třeba dále pracovat na otevírání trhů ve světě.

EVROPSKÉ TECHNOLOGICKÉ INICIATIVY

Konkurenceschopnost v průmyslu je možné posílit pomocí velkých evropských technologických iniciativ financovaných ze strany Unie, členských států a průmyslu. Příští rámcový program pro výzkum může tento proces podpořit tím, že mu dá dostatečnou prioritu. Cílem je **odstranit selhání trhu a dosáhnout pokroku při vývoji určitých produktů nebo služeb** pomocí technologií, které nejenže mají zásadní význam pro evropský model udržitelného rozvoje, ale přispívají rovněž ke konkurenceschopnosti průmyslu. Jejich rozsah ospravedlňuje další financování ze strany EU, které bude zároveň podnětem k poskytnutí dalších finančních prostředků od členských států a ze soukromého sektoru. Řízení bude zajišťováno v rámci **partnerství veřejného a soukromého sektoru**.

Důležitými příklady jsou v dané souvislosti technologie šetrné k životnímu prostředí, jako jsou vodíkové technologie a solární energie. Pro podobné projekty je dobrým referenčním bodem projekt Galileo, který vytvoří významný trh a četná pracovní místa. Posílení schopností EU přeměnit technologii na konkrétní produkty, trhy a pracovní místa je klíčem k úspěchu lisabonské strategie.

Komise ve spolupráci s hlavními zúčastněnými subjekty (členské státy, výzkum, průmysl a občanská společnost) stanoví kritéria, témata a projekty a oznámí je červnovému zasedání Evropské rady. Tento proces, následná příprava a fáze financování se uskuteční během procesu přípravy a přijímání rámcového programu.

3.4. Vytváření více a lepších pracovních míst

*Evropa
potřebuje více
pracovních míst
a lepší pracovní
místa, ...*

Zajištění prosperity a snížení rizika sociálního vyloučení znamená nutnost věnovat větší úsilí snaze dát lidem práci a zajistit, aby po celý svůj život měli práci nebo se vzdělávali.

*...avšak
demografický
vývoj klade na
naši
zaměstnanost
velký tlak.*

V kontextu rychlých hospodářských změn a značného stárnutí obyvatelstva není vytváření více a lepších pracovních míst pouhým politickým cílem, je to hospodářská a sociální nutnost. V příštích 50 letech bude Evropa čelit demografické změně, která nemá v historii obdoby. Při zachování současných demografických tendencí se celkový počet pracujících v absolutních hodnotách sníží. Kromě zásadních sociálních změn, které toto snížení přinese, bude zároveň vyvíjen obrovský tlak i na naše důchodové systémy a systémy sociálního zabezpečení. Nebudou-li učiněna žádná opatření, sníží se potenciální míra růstu na pouhé 1 % ročně. Počet obyvatel některých členských států by se navíc mohl dramaticky snížit. Komise přijme Zelenou knihu, která by měla rozpoutat debatu o tomto demografickém vývoji s cílem zjistit, jakými politikami by bylo možné tento problém řešit.

Komise rovněž navrhne, aby byla **v roce 2005 přepracována evropská**

strategie zaměstnanosti jakožto nedílná součást nové lisabonské strategie, a to na základě lisabonského akčního plánu.

3.4.1. Podpora vstupu většího množství lidí na trh práce a modernizace systémů sociální ochrany

Musíme přivést více občanů na trh práce...

Zatímco problémem nízké porodnosti v Evropě je třeba se zabývat dlouhodobě, **zvýšení míry zaměstnanosti je nejlepším prostředkem k zajištění růstu a podpoře hospodářství založeného na sociálním začlenění.** Jde o to, přivést na trh práce pomocí aktivních politik trhu práce a vhodných pobídek více osob a udržet je tam. Snaha vrátit nezaměstnané a nečinné občany na trh práce a pomocí pobídek občany motivovat, aby zůstali déle výdělečně činní, však vyžaduje modernizaci systémů sociálního zabezpečení. Rovněž je třeba plně využít obrovského potenciálu, který představují ženy na trhu práce. Sociální partneři by se měli zavázat k tomu, že se budou nadále snažit odstranit rozdíly v platech mužů a žen.

...a formulovat vhodné politiky jak pro mladé, tak pro starší pracující.

Opatření je třeba přijmout také v případě **mladých lidí**, což je skupina, u níž se Evropa stále potýká s vysokou strukturální nezaměstnaností a vysokou mírou nedokončení studia. Totéž platí pro starší pracovníky, kteří ve velké míře opouštějí trh práce již od 55 let. Pro mnoho lidí je navíc těžké zkombinovat práci a rodinný život. Zajištění lepších a finančně dostupných zařízení pro péči o děti by mohlo v dané souvislosti významně zlepšit situaci. Významnou roli musí sehrát také legální migrace, která zabrání nedostatku určitých profesí a nerovnováze mezi poptávkou a nabídkou v důležitých segmentech trhu práce.

EVROPSKÁ INICIATIVA PRO MLÁDEŽ

Ve svém dopise ze dne 29. října 2004 předložili představitelé Francie, Německa, Španělska a Švédska návrh Evropského paktu pro mládež, který se zabývá zejména otázkou snížení nezaměstnanosti mladých lidí a usnadnění vstupu na trh práce. Ústředním prvkem iniciativy je nalezení způsobů, jak v budoucnu zkombinovat práci a rodinný život.

Politiky představené v tomto sdělení obsahují řadu opatření, která mají rozvinout potenciál mladých lidí. Tato opatření budou hrát důležitou roli v rámci revidované evropské strategie zaměstnanosti a budou finančně podepřena prostředky EU, zejména prostřednictvím Evropského sociálního fondu. Celek těchto opatření představuje skutečnou Evropskou iniciativu pro mládež:

- Oblast zabývající se „podporou vstupu většího množství lidí na pracovní trh a modernizací systémů sociální ochrany“ obsahuje opatření na snížení **nezaměstnanosti mladých lidí**, jako je zlepšení odborného vzdělávání, rozvoj učňovského školství a opatření, která zajistí věnování patřičné pozornosti mladým nezaměstnaným lidem v rámci aktivní politiky trhu práce. Také opatření zaměřená na zlepšení zařízení pro péči o děti, seniory a postižené občany, stejně jako poskytování rodičovské dovolené otcům, přispěje v dané souvislosti k lepšímu sladění práce a rodinného života.
- Oblast zabývající se otázkou „zvýšení investic do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělávání a kvalifikace“ zahrnuje řadu opatření zvláště zaměřených na mladou generaci, která usilují o to, aby **byla tato skupina občanů vybavena lidským kapitálem a kvalifikacemi** potřebnými v dynamickém znalostním hospodářství. Příklady takových opatření jsou zvýšení a zlepšení efektivity investic do vzdělávání, snížení počtu studentů, kteří zanechávají studia, a studentů se špatnými výsledky, a vyšší podíl oborů jako matematika, přírodní vědy, technologie a strojírenství.
- Opatření v oblasti nazvané „Zvýšení a zlepšení investic do výzkumu a vývoje“ – v kombinaci se schopností zvýšit podíl lidského kapitálu v hospodářství – též přinesou mladé generaci prospěch, neboť **otevrou nové možnosti pracovního uplatnění**.

Důležitá je i modernizace systémů sociální

Členské státy by měly **modernizovat systémy sociální ochrany** (zejména důchodové systémy a systémy zdravotní péče) a posílit politiku zaměstnanosti. Politika zaměstnanosti by měla usilovat o přivedení více občanů na trh práce (zejména pomocí daňové reformy a

ochrany.

reformy dávek, které odstraní tzv. „pasti nezaměstnanosti/mezd“, pomocí lepšího využití aktivní politiky trhu práce a pomocí strategií aktivního stárnutí) a o zlepšení přizpůsobivosti pracujících a podniků, zejména tím, že se výše platů bude odvíjet od růstu produktivity, a prostřednictvím vyšších investic do lidského kapitálu. Prodlužující se délka období života, kdy je člověk zdrav, bude klíčovým faktorem při dosahování tohoto cíle.

Členské státy by si měly stanovit cíle pro oblast zaměstnanosti.

Komise navrhuje, aby si **členské státy** ve svých národních lisabonských programech **stanovily cíle pro míru nezaměstnanosti v letech 2008 a 2010** a aby navrhly, jaké nástroje hodlají k dosažení těchto cílů použít. Obecné zásady zaměstnanosti členskými státy pomohou při výběru nejefektivnějších nástrojů a Komise na základě toho ve své strategické výroční zprávě posoudí dosažený pokrok.

Dobrovolné podnikové iniciativy v rámci sociální odpovědnosti podniků (CSR) mohou výrazně přispět k udržitelnému rozvoji a zároveň podpořit inovační potenciál Evropy i její konkurenceschopnost.

Potřebujeme podporu sociálních partnerů.

Sociální partneři jsou žádáni, aby podporovali začlenění osob vyloučených z trhu práce, včetně mladých lidí. To přispěje nejen k boji proti chudobě, ale zajistí to i větší počet lidí v práci.

3.4.2. Lepší přizpůsobivost pracovníků a podniků a větší flexibilita trhů práce

Vysoká míra přizpůsobení posílí naše výsledky a napomůže občanům k pracovním místům.

V rychle se měnících hospodářstvích **je pro podporu růstu produktivity a usnadnění vzniku pracovních míst v dynamicky se rozvíjejících odvětvích rovněž velmi důležitá vysoká míra přizpůsobivosti**. Čím dál častěji jsou hlavními zdroji nových pracovních míst a růstu v Evropě nové společnosti a malé a střední podniky. Větší flexibilita spojená zároveň se zajištěním jistot bude vyžadovat, aby byli pracovníci a podniky schopni lépe předvídat, vyvolávat a vstřebávat změny. Větší přizpůsobivost by rovněž měla přispět k tomu, aby v průběhu daného cyklu růst mzdových nákladů nepřevyšoval růst produktivity a aby náklady odrážely situaci na trhu práce. Vzhledem k rozdílům mezi orgány působícími na trhu práce a ve vlastním fungování trhů práce je jasné, že by jednotná politika nebyla efektivní a že by mohla mít spíše opačný účinek. Tu nejlepší kombinaci musejí pro tuto oblast navrhnout samy členské státy.

Musíme odstranit překážky bránící mobilitě.

S ohledem na řešení konkrétních problémů Komise vypracuje návrh, jak **odstranit překážky bránící mobilitě pracovních sil**, které pramení ze systémů podnikových penzijních připojištění, a bude usilovat o koordinaci politiky zapojení osob migrujících z hospodářských důvodů. Zásadní význam má rovněž přijetí navrhovaných právních předpisů zaměřených na rozvoj profesní mobility, přijetí evropského rámce kvalifikací v roce 2006 a prosazování politiky rovných příležitostí (konsolidovaný návrh).

3.4.3. Vyšší investice do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělávání a kvalifikace

Dalším faktorem je více investic do vzdělávání a do kvalifikace.

Strukturální změny, větší míra účasti na trhu práce a růst produktivity vyžadují **nepřetržité investice do vysoce kvalifikované a přizpůsobivé pracovní síly**. Hospodářství disponující kvalifikovanou pracovní silou jsou lépe schopna vytvářet a efektivně využívat nové technologie. Úroveň vzdělání dosahovaná v Evropě stále ještě zůstává pozadu za tím, co by mohlo být zapotřebí k zajištění toho, aby na trhu práce byly k dispozici kvalifikované síly a aby byly vytvářeny nové znalosti, jež by se dále šířily v rámci celého hospodářství. Důraz na celoživotní vzdělávání a na znalosti v hospodářském životě rovněž odráží chápání oblasti dalšího vzdělávání a získávání dalších kvalifikací jako významného příspěvku k sociální soudržnosti.

Celoživotní vzdělávání je prioritou.

Za modernizaci a reformu evropských výchovně vzdělávacích systémů v Evropě jsou především odpovědné členské státy. Aby se tento proces usnadnil a podpořil, je však třeba přijmout určitá klíčová opatření i na úrovni EU. Návrh nového **programu celoživotního vzdělávání**, jenž by měl od roku 2007 nahradit stávající generaci programů vzdělávání a odborné přípravy, musí být zákonodárným orgánem přijat do konce roku 2005, aby jej bylo možno účinně a včas provádět. Musí mít rovněž k dispozici rozpočet odpovídající jeho cílům. Členské státy musejí svůj závazek týkající se provádění **strategií celoživotního vzdělávání splnit do roku 2006**.

Důležitý je i finanční příspěvek EU.

Společenství přispěje k dosažení cíle, jímž jsou nová a lepší pracovní místa, tím, že zmobilizuje své výdajové politiky. Pro tyto cíle se již využívají **strukturální fondy**, avšak pokrok může být **upevněn pouze tehdy, budou-li přijaty návrhy nového rámce pro období od roku 2007**. Tyto politiky, které pomohou získat regionální a vnitrostátní prostředky z veřejného i soukromého sektoru a podpoří výměnu nejlepších postupů, však vyžadují odpovídající financování.

REALIZACE LISABONU: REFORMA POLITIKY SOUDRŽNOSTI EU A ROLE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ

Pro příští generaci programů v oblasti regionálního rozvoje, Evropský sociální fond a programy soudržnosti Komise navrhuje strategičtější přístup, aby se zajistilo, že jejich obsah bude zaměřen na růst a zaměstnanost. Na úrovni Společenství budou prostřednictvím rozhodnutí Rady stanoveny hlavní strategické směry, jež vymezí rámec hlavních směrů na úrovni každého členského státu, které budou vyjednány v rámci partnerství, přičemž budou zohledněny odlišné vnitrostátní a regionální potřeby a okolnosti.

Budoucí regionální programy a národní programy v oblasti zaměstnanosti budou usilovat o zaměřování zdrojů zejména na regiony, které prosperují méně. V nich se zdroje Společenství soustředí na:

- vytváření více a lepších pracovních míst pomocí investic do vzdělávání a do vytváření nových činností,
- podporu inovací a růstu hospodářství založeného na znalostech prostřednictvím posilování výzkumných kapacit a inovačních sítí, včetně využívání nových informačních a komunikačních technologií, a na
- zvyšování přitažlivosti regionů budováním infrastruktury.

Politiky rozvoje venkova se rovněž mnohem konkrétněji zaměří na růst a tvorbu pracovních míst na venkově. K překonání nevýhod plynoucích ze zeměpisné polohy je třeba plně využít možnosti internetu a širokopásmové komunikace.

O to by se měly členské státy, v partnerství s regiony a městy, zasazovat.

3.5. Dopad na růst a zaměstnanost

Politické kroky vytyčené v tomto sdělení se budou vyvíjet s tím, jak členské státy podrobně vymezí své národní akční programy. I když z tohoto důvodu není v současnosti možné podat souhrnné hodnocení účinků celého lisabonského akčního programu, jsou opatření uvedená v tomto akčním plánu všeobecně považována za opatření, která ve střednědobém a dlouhodobém horizontu významně přispějí ke zvyšování potenciálu růstu³.

Evropa přitažlivější pro investory i pracovníky

Jedním z nejlepších příkladů reformy lisabonského typu mající značný dopad na růst a zaměstnanost je program v oblasti vnitřního trhu. Např.

*Lisabon
podpoří růst ve
střednědobém a
dlouhodobém
horizontu.*

*Jednotný trh
v sektoru
služeb by mohl*

³ Viz „Náklady plynoucí z neuskutečnění Lisabonu. Dokument k dané problematice“, předloha pracovního dokumentu útvarů Komise.

přispět k nárůstu HDP o 0,6 % a ke zvýšení míry zaměstnanosti o 0,3 %, ...

dokončení jednotného trhu v sektoru služeb by mohlo ve střednědobém horizontu přispět k nárůstu HDP o 0,6 % a ke zvýšení míry zaměstnanosti o 0,3 %. Integrace finančních trhů by – ve střednědobém až dlouhodobém horizontu – mohla snížit kapitálové náklady společností v EU o zhruba 0,5 procentního bodu, což by v dlouhodobém horizontu mohlo vést k nárůstu HDP o 1,1 % a míry zaměstnanosti o 0,5 %.

Znalosti a inovace: cesta k růstu

...investice do znalostí a vzdělání by měly podpořit naši schopnost inovovat ...

Investice do znalostí by měly zvýšit schopnost EU inovovat, vytvářet a používat nové technologie. Nárůst podílu výdajů na výzkum a vývoj z 1,9 % na 3 % HDP (aby se cíl z Lisabonu splnil do roku 2010) by do roku 2010 přinesl zvýšení HDP o 1,7 %. Rovněž jsou nutné investice do lidského kapitálu, neboť právě vysoce kvalifikovaní lidé jsou nejlépe připraveni na práci s nejproduktivnějším kapitálem a na provádění organizačních změn, jež si nové technologie žádají. Nárůst průměrné úrovně dosaženého vzdělání pracovní síly o jeden rok by mohl zvýšit roční míru růstu HDP v EU až o 0,3 - 0,5 procentního bodu.

Vytváření více a lepších pracovních míst

...a správný přístup k zaměstnanosti by mohl zvýšit míru účasti o 1,5 %.

V posledních letech se výsledky v oblasti zaměstnanosti výrazněji zlepšily v těch zemích, které prováděly reformy zaměřené na zvýšení míry účasti a na zlepšení aktivních politik na trhu práce a systémů daní a dávek. Ze studií plyne, že takové reformy mohou míru účasti zvýšit o 1,5 procentního bodu a spolu s umírněnými mzdovými požadavky mohou vést ke snížení míry nezaměstnanosti o 1 %.

Celkový dopad by mohl být mnohem větší, neboť se všechny tyto jednotlivé kroky navzájem posilují.

Z výše uvedeného výběru je zřejmé, že by jednotlivá opatření plánovaná v rámci lisabonského akčního programu měla významné pozitivní hospodářské účinky. Avšak tato strategie je komplexním balíčkem reforem, jež se navzájem posilují. Z dostupných odhadů plyne, že je možné očekávat, že lisabonský akční program jako celek poté, co budou provedeny jeho jednotlivé části, zvýší stávající růstový potenciál EU tak, že téměř dosáhne stanoveného cíle 3 %. Rovněž by do roku 2010 zvýšil zaměstnanost o nejméně 6 milionů pracovních míst.

4. PARTNERSTVÍ VYTVÁŘEJÍCÍ RŮST A PRACOVNÍ MÍSTA

Revidujeme způsob realizace Lisabonu ...

Ačkoli bylo na cestě k dosažení cílů stanovených na zasedání Evropské rady v Lisabonu v roce 2000 dosaženo určitého pokroku, celkový dojem je dosti smíšený. Jedinou a největší výzvou, které v druhé polovině období do roku 2010 čelíme, je proto vyřešit nedostatky v provádění. Musíme revidovat proces provádění, který se stal příliš složitým a stěžejně srozumitelným. Jeho výsledkem jsou stohy papírů, ale jen málo skutečného jednání. Rozdělení odpovědností mezi úrovní členských států a úrovní EU je nejednoznačné.

Výsledkem je slábnoucí pocit identifikace s tímto programem.

S cílem napravit tyto nesrovnalosti Komise navrhuje komplexně přehodnotit možnosti realizace obnovené lisabonské strategie:

... na základě jednoho jediného národního lisabonského programu pro růst a zaměstnanost, ...

- **Jeden jediný národní akční plán pro růst a zaměstnanost**, přijatý vládami po projednání s jejich parlamenty by na úrovni členských států pomohl vnímat tuto záležitost jako něco, na čem se státy podílejí a za co nesou i odpovědnost, a díky zapojení sociálních partnerů a občanské společnosti do přípravy národního lisabonského programu by byla na úrovni členských států posílena jeho legitimita. Tento program vytyčuje reformní kroky a cíle přizpůsobené situaci v členských státech. Měl by být připraven a přijat vládami po projednání s jejich vnitrostátními parlamenty.

...zavedením zvláštní funkce („Mr/Ms Lisbon“) ve vládách členských států, ...

- **Členské státy by na úrovni vlád ustavily zvláštní funkci („Mr/Ms Lisbon“)**, jejímž úkolem by bylo koordinovat jednotlivé prvky této strategie a představovat lisabonský program.

...pomocí jednoho jediného systému pro oznamování...

- **Národní lisabonské programy** pro růst a zaměstnanost by se mohly stát hlavním nástrojem oznamování opatření přijatých v oblasti hospodářství a zaměstnanosti v souvislosti s lisabonskou strategií. To by značně zjednodušilo nesčetné množství stávajících zpráv podávaných tzv. otevřenou metodou koordinace, kterou Komise přezkoumává.

...společně s lisabonským programem EU a ...

- **Priority činností na úrovni EU** byly vytyčeny a uvedeny v samostatně zveřejněné dohodě o lisabonském akčním programu Společenství. Je nutné dosáhnout shody ohledně jejich významu, aby byl umožněn rychlý pokrok při rozhodování a následném provádění.

jednoho jediného integrovaného balíčku pro koordinaci v oblasti hospodářství a zaměstnanosti.

- Zjednodušení systému pro oznamování by se na úrovni EU projevilo v **sjednocení stávajících mechanismů koordinace v oblasti hospodářství a zaměstnanosti** (v rámci hlavních směrů hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti), **kteřé vycházejí ze Smlouvy, do jednoho jediného balíčku**: to bude provedeno ve strategické výroční zprávě, jež se každoročně zveřejňuje v lednu.

Členské státy musejí ukázat svou odhodlanost.

Členské státy. Realizace je Achillovou patou lisabonské strategie. Mnohé z problémů by mohly vyřešit návrhy na zlepšení prováděcích mechanismů. Tyto návrhy však budou fungovat pouze tehdy, bude-li k tomu na straně členských států skutečné odhodlání.

Rovněž na evropské úrovni bude třeba rozdělit jasně vymezené úlohy:

Evropská rada udává směr, ...

Evropská rada by měla odpovědnost za vedení celého procesu. Integrovaný přístup k přijímání hlavních směrů pro národní akční programy pro růst a zaměstnanost a také zjednodušené oznamování o provádění ze strany členských států umožní Evropské radě nabídnout ještě důraznější vedení.

...přičemž vychází z názorů Evropského parlamentu, ...

Evropský parlament by byl do tohoto procesu rovněž zapojen, neboť by vyjadřoval své stanovisko ke strategické výroční zprávě a toto stanovisko by Rada zohledňovala. Předsedové Parlamentu, Rady a Komise by se mohli nadále pravidelně setkávat, a to i před jarním zasedáním Evropské rady, aby vymezili, jak by mohly být legislativní návrhy související s lisabonským programem Společenství prosazeny v rámci legislativního procesu. Komise bude rovněž pravidelně informovat Evropský parlament o své analýze dosaženého pokroku a o opatřeních, jež přijaly členské státy.

...a Komise je hybnou silou celého procesu.

Komise by podporovala členské státy při vytváření jejich lisabonských programů a zřídí struktury nutné k usnadnění tohoto procesu. Hodnotila by cíle a opatření přijaté členskými státy, upozorňovala na související problémy a využívala svou výroční strategickou zprávu, aby zaručila, že Unie bude postupovat podle plánu. To vše by doplňovala vykonáváním svých pravomocí plynoucích ze Smlouvy s cílem zajistit, aby právní předpisy byly správně transponovány a členské státy plnily své závazky z Lisabonu.

Sociální partneři by měli hrát zvláštní úlohu.

Sociální partneři by rovněž měli zastávat velmi důležitou úlohu. Jejich podpora by byla klíčová v oblastech, jako jsou aktivní politiky trhu práce, celoživotní vzdělávání nebo předjímání restrukturalizace v průmyslových odvětvích. Komise je proto vyzývá, aby sestavili svůj vlastní víceletý lisabonský program pro růst a zaměstnanost a využili pravomoci, jež jim dle Smlouvy přísluší. Pravidelné zasedání tripartity by mělo být věnováno hodnocení dosaženého pokroku a vzájemné výměně nejlepších postupů mezi členskými státy. Partnerství pro růst a zaměstnanost je tedy plně v souladu s ambicemi partnerství pro změnu, které sociální partneři schválili na zasedání tripartity v březnu 2004.

Tento nový tříletý cyklus začne v roce 2005.

Tento nový tříletý cyklus bude zahájen v roce 2005, přičemž se připravují nové širší směry hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti, které členskými státy umožní přizpůsobit jejich národní lisabonské programy situaci v jejich zemích. Přezkum by byl proveden v roce 2008. Podrobný přehled tohoto nového přístupu ke správě věcí veřejných bude zveřejněn zvlášť.

Toto vytváří strukturu našeho partnerství a zajišťuje, že dojde ke změnám.

Návrhy, jak zajistit, že zmiňované partnerství skutečně podpoří růst a zaměstnanost, vycházejí stručně řečeno z jasného rozdělení odpovědnosti, což všem zúčastněným stranám umožní identifikovat se s opatřeními, za která jsou odpovědné. Nový přístup odstraňuje nepřehledný systém povinného předkládání zpráv. V zásadě jde o to, že přesouvá těžiště z koordinace prováděné na základě mnohostranných diskusí 25 členských států a Komise o jednotlivých aspektech dané tematiky (tzv. otevřená metoda koordinace) na dvoustranný podrobný dialog mezi Komisí a členskými státy o národním akčním programu, který vychází z jejich závazků. Tento dialog je vymezen stávajícími nástroji pro koordinaci hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti, které jsou stanoveny Smlouvou – tj. hlavními směry hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti.

...umožňuje nám plně využít výhod

V neposlední řadě nám tento přístup umožní plně využít součinností v rámci jednání na různých úrovních partnerství a vycházet ze vzájemného

*souhrzného
jednání
v různých
oblastech a na
různých úrovních.*

doplňování se s členskými státy i mezi nimi navzájem. Členské státy budou ve svých lisabonských programech např. potvrzovat vnitrostátní cíle týkající se výdajů na výzkum a vývoj a vymezovat opatření, která hodlají přijmout. Na úrovni Společenství se dle sedmého rámcového programu navrhuje zdvojnásobit výdaje na výzkum a vývoj a v rámci dané politiky se plánuje řada opatření, která mají podpořit výdaje na výzkum a vývoj v členských státech. Komise tak bude na základě národních lisabonských programů schopna každoročně vyhodnotit pokrok dosažený na cestě k cíli, který si Unie pro sebe jako celek stanovila v oblasti výdajů na vědu a výzkum a který činí 3 % HDP, vypracovat nezbytné návrhy pro přizpůsobení nástrojů dané politiky, poskytnout členským státům zpětnou vazbu a bude-li to nutné, informovat Evropskou radu o případných závažných problémech.

*Důležitým krokem pro to, aby si svůj závazek uvědomily všechny vládní úrovně, je
informovat o Lisabonu občany.*

*Především je
třeba, aby občané
věděli, proč je
Lisabon důležitý.*

Nutnost zasazovat se o reformu touto zprávou nekončí a neskončí ani zahájením partnerství pro růst a zaměstnanost na březnovém zasedání Evropské rady. Ambiciózní reformní agendu z Lisabonu musí doprovázet snaha objasnit úkoly, které před námi stojí. Reforma musí být vysvětlována znovu a znovu, aby se zdůraznila její naléhavost a abychom ukázali, že můžeme nabídnout odpověď – zřetelnou, evropskou odpověď. Avšak pro to, aby bylo toto poselství správně pochopeno, je zapotřebí skutečného a vytrvalého úsilí.

*...a to je třeba
objasnit na
úrovni EU i
členských států.*

Na tomto úkolu se musejí podílet i orgány a instituce EU. Hlavní odpovědnost ovšem spočívá na úrovni členských států, kde lze poselství přizpůsobit dle vnitrostátních zájmů a debat. Musejí se zapojit všichni, kdo mají na úspěchu Evropy zájem – vnitrostátní parlamenty, regiony, města i venkovské obce, stejně jako občanská společnost. Pokud jde o Komisi, ta bude tuto agendu pro růst a zaměstnanost v průběhu celého svého funkčního období pokládat za ústřední komunikační prioritu.